

CRJ depune denunț pentru supunerea la rele tratamente a persoanelor cu dizabilități din CRRN Măciuca

Comunicat de presă

București, 15 februarie 2017.

Centrul de Resurse Juridice a vizitat în data de 26 ianuarie a.c. persoanele cu dizabilități mintale private de libertate din Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică Măciuca, județul Vâlcea, și a denunțat la Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea săvârșirea infracțiunilor de lipsire de libertate în mod ilegal, omisiunea sesizării și supunerea la rele tratamente a celor 97 de persoane cu dizabilități mintale instituționalizate.

Citiți întregul raport [aici](#).

Citiți denunțul [aici](#).

În urma vizitei la CRRN Măciuca, realizată în cadrul proiectului “Clinica Juridică Mobilă”, CRJ își manifestă îngrijorarea cu privire la modul în care sunt respectate drepturile celor care se afla încă în această instituție, dar și a celor 50 de oameni care au fost recent transferați în alte centre.

Condițiile de viață observate de experții CRJ la data vizitei nu îndeplinesc standardele minime de calitate prevăzute de norma în vigoare, beneficiarii fiind cazați în încăperi lipsite de lucruri personale și de obiecte de igienă personală, cu igrasie pe pereți și umezeală persistentă. Gradul de accesibilizare al instituției e defectuos, astfel că persoanele cu dizabilități care nu se pot deplasa și sunt imobilizate la pat sunt cazate în camerele de la etaj, neexistând nicio rampa de acces. Aparent, rezidenții care locuiesc la etaj nu sunt scoși la aer și nu au acces în curtea instituției.

Deși practica internațională recomandă implicarea persoanelor cu dizabilități în activități de terapie ocupațională, care să le susțină dezvoltarea și să le poată reduce inegalitățile în integrarea în comunitate, personalul din centrul Măciuca nu a demonstrat că deține calificările necesare și nici interes pentru a pune în practică astfel de activități. Practic, rezidenții își petrec tot timpul între pereții centrului, fără activități care să îi stimuleze, trăind în condiții de sărăcie extremă.

Tratament psihiatric în centru fără psihiatru

În centrul de la Măciuca, absolut toți rezidenții primesc tratament psihiatric, medicamente pe care însă nu ar avea cine să le prescrie, în mod normal, deoarece, conform documentelor interne, niciun medic psihiatru nu e angajat aici.

Același medic psihiatru – inexistent la Măciuca – ar avea un rol extrem de important în ceea ce privește recomandarea și supravegherea restricționării libertății de mișcare prin contenționarea fizică. Fotografiile publicate ne prezentau rezidenții de la Măciuca legați de bănci, de paturi, de uși.

Interviurile cu angajații au relevat faptul că măsura contenționării e aplicată în mod frecvent, cu mijloace rudimentare, fapt demonstrat și prin prezența medicului de la centrul din Govora care, la data vizitei noastre, îi instruia pe angajații de la Măciuca în folosirea unor instrumente noi de contenționare – curele noi din pânză albă, care păreau recent achiziționate.

Conform legislației, există situații în care se poate folosi contenționarea, însă doar dacă un medic psihiatru recomandă asta, pentru intervale scurte de timp care sunt trecute precis în fișa medicală a persoanei respective și doar cu mijloace care nu provoacă răni (art. 26 și 39 din Legea nr. 487/2002, art. 21 din Normă de aplicare a legii).

Cauzele deceselor de la Măciuca, neinvestigate și raportate eronat

Cum se întâmplă în aproape toate centrele rezidențiale din România, și la Măciuca se moare, iar investigarea cauzelor care au condus la deces nu sunt cercetate conform normelor legale.

În ciuda semnalelor de alarmă pe care CRJ le trage de trei ani de zile, nu există interes la nivelul autorităților locale și centrale responsabile pentru a cerceta cauzele, în scopul prevenirii unor decese viitoare. Astfel că asistăm de mai bine de 13 ani de zile la raportarea unui număr însemnat de decese având drept cauză pneumonia sau bronșita acută, fără însă a fi adoptate măsuri care să reducă rata morților din aceste cauze.

În urma solicitărilor noastre, DGASPC Vâlcea a raportat că, în octombrie 2016, în centru muriseră recent trei rezidenți: unul de 39 de ani, cu dizabilități asociate, din cauza unei insuficiențe cardiorespiratorii acute, și alți doi (de 46 și 79 de ani) din cauza unui stop cardiorespirator.

În 2015, DGASPC Vâlcea a raportat alte cinci decese în Măciuca, menționând la toate o singură cauză: stopul cardiorespirator. Totuși, la data vizitei noastre, din

certIFICATELE constatatoare ale deceselor a reieșit că toate cele cinci persoane decedaseră, de fapt, din cauza pneumoniei sau a bronșitei acute. În dosare nu există însă informații despre solicitarea unui ajutor medical de urgență sau internarea de urgență a persoanelor într-un spital de specialitate.

Conform legii în vigoare, toate decesele survenite în condiții privative de libertate trebuie notificate ca fiind decese survenite în condiții suspecte.

Accesul la mijloacele de petiționare, inexistent

Statul ar trebui să se îngrijească de respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități din centre. Ar trebui să le ofere dreptul de a se plânge, de a spune ce îi deranjează din tratamentul la care sunt supuși, de a cere servicii de calitate în comunitate. Însă nici la Măciuca, acest lucru nu se întâmplă. În timpul vizitei, am observat că rezidenții nu au acces la informație, la asistență juridică, și implicit niciun mijloc de comunicare prin care să-și poată exprima o nemulțumire sau prin care să solicite și să beneficieze de ajutor. Astfel, autoritățile statului au încălcat prevederile Ordinului ministrului muncii nr 67/2015, art. 21 din Constituția României și art. 9, art.12, art.13, art. 21 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Date insuficiente privind transferul persoanelor cu dizabilități mintale

50 de rezidenți au fost transferați în cursul lunii decembrie din CRRN Măciuca în alte patru centre.

Angajații centrului prezenți la data vizitei nu au putut oferi informații din care să reiasă dacă transferul a fost realizat conform standardelor în vigoare, concluzia fiind aceea că decizia s-a luat de o manieră urgentă, ca urmare a informațiilor apărute în presă. Aparent, nu s-a ținut cont de dorința rezidenților și nici nu s-a investigat în prealabil dacă există sau nu servicii de calitate și suficiente în noul centru unde au fost transferați. CRJ atrage atenția că transferul fără consimțământul rezidentului și fără a ține cont de legăturile pe care acesta le-a construit cu alți beneficiari sau cu angajați ai locului în care a stat atâta timp poate constitui în sine un abuz.

La data vizitei, în cele două camere de unde au fost transferați beneficiarii era depozitat mobilier nou, dar nu se efectuau lucrări de reparații.

Centrul de Resurse Juridice solicită Ministrului muncii și justiției sociale să adopte de urgență măsurile care vor asigura accesul la servicii în comunitate al persoanelor cu dizabilități instituționalizate, să se asigure că transferul celor 50 de beneficiari nu a fost realizat de o manieră abuzivă și că în centrele în care au ajuns există servicii de calitate, într-un număr suficient și adaptate nevoilor lor. Acordarea licenței de funcționare în

afara termenului legal unui furnizor de servicii de tip rezidențial, care nu dispune de resursele umane și materiale pentru a asigura respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale, nu ar trebui permisă. (articolul 35, alin. 2 *Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale*, cu modificările ulterioare și a *Hotărârii Guvernului nr. 118/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr.197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale*).

Pentru informații: Georgiana Pascu, manager de program, Centrul de Resurse Juridice, email gpascu@crj.ro , telefon 0729 881 159.